

Színház és Művészet

Nyilassy-émlékiállítás

Fagy volt és dermedt ájulás, amikor Nyilassy fáradt teste visszatért a virágokat hajtó földhöz és nyár hasadása első hónapjában, amikor még telve a lelkünk Nyilassy-émlékekkel, megilletődve bolyongunk az emlékkiállítás több mint kétszáz reprezentatíven kvalitásos képei között, amiket rendkívüli agilitással, sok nemes szándékkal gyűjtöttek össze a kiállítás szervezői, élükön dr. Szalay Józseffel, a terv megteremtőjével.

Nyilassy ösztönös festő volt. Művészetében megjelent a felséges szépség elemeit és a boldog festézelenséget, ami nem engedett gátakat torlaszolni fejlődése elé. Nem voltak fájdalmas összeütközései korával, legfeljebb önmagával, amikor az intuíció felső parancsára kénytelen volt alkotni. De minden testi és lelki gyűrődésen, összetörtségen átsütött életének káprázatos társa: a Fény.

Vasárnapi boldogsággal festette majd valamennyi tápéi képét, még azokat is, amelyeken kapa fölé hajlik a munkáspár. És van-e ünnepélyesebb pillanat, mint amikor Nyilassy magvetője elhinti a földben az eljövendő életet? Nem a munka görnyedő robotját érezzük. Nála a munka is ünnepélyes aktus, a vasárnap pedig az örök vidámság mindig visszatérő akkordja.

Ha végigtekintünk kiállított képein, sorra megismerjük, mely időből származnak. Munkácsy közeleége érzik abban a remek, nagyszabású koncepcióban, amelyet Cigányok névvel jelöl és amelyet a szegedi városi múzeum vett meg. Nagybányai és Hollósy Simontól való müncheni hatásokat őriznek régi, balk tónusu, tompított színeket tájképei és számerjei. Azután hirtelen a franciák széles ecsettel, foltokkal festett új impressziói jelentkeznek kamaráserdői képein, azokon a bizonyos szériákon, amelyeket szeretettel művelt. Erdei sarok elhagyott női szalmakalappal és a Lányok a töltésen című kép, amely a Szépművészeti Múzeum tulajdona. A gondolat és az ötlet is francia szellemességre vall és dalmát tengerpartja, karinthiai tájai villogó kékségeikkel, mintha kiugranának a fokozatos fejlődési vonalból, hogy azután mint felhők térjenek vissza a Tisza lágyan merengő hullámaiba. Dortrecht képein holland hatások mutatkoztak.

Az alakulásnak új etapje jött: a régi Szent Dömötör templom, a dorozsmai szelmalmok festési modorának ideje. Ebben már az érett művész teljesen egyéni uttorése bontakozik ki. Még nem a derűs fényhullám, hanem valami borongós emóció csendes szépségei hatnak meg képein. Magas nívón álló művészi értékei szemhészökök itt is, de a művész keresgélése, nyugtalansága buvik meg bennük. Milyen napsütéses lesz azonban egyszerre, amint Tápé jelenik meg művészetében. Az életöröm rögtön vidám rózsaszínbe, világító zöldbe, kékekbe csap át. Megtalálta magát. Beszédessé válik, humoros lesz, dekoratív hangsúlyt kap, fényvel itatja át képeit és ezt a fényt megtartja élete végéig.

Míg a világot járta, idegen volt, talán önmagának is. A szegedi nap, a falu málázó csendje, a nép lelkével való közvetlen kapcsolata kibékítette a konvenciók nyögösségével is, boldogan elhagyott irányt és időt és beletemetkezett egy napsugaras világba, amelynek nincs kezdete, nincsen vége s amely elvezette Nyilassyt a halhatatlanság hét lakattal őrzött kulcsához.

Egyik legutolsó és egyben egyik legészürtebb művészi alkotása dr. Somogyi Szilveszter portréja. Mintha kilépne a rámból a néhai népszerű szegedi polgármester. Mosolyog. Gvászszalagok fölött derűsen néz az emberekre. Jobban nem jellemezhetné volna író, mint ahogy ez a festő megörökítette, a most már, sajnos, halott polgármester vonzó egyéniségét.

A Nyilassy-émlékiállításnak azontelut, hogy kegyelettel sorakoztatja fel a művész alkotásait, más célja is van. A hagyatékban talált gazdag és szép vásznak eladásra kerülnek, hogy a fölös összegből sírkő emeltessék Szeged nagy halottjának.

A kiállítást szombat délután ünnepélyes kerekék között, magas szárnyalású beszéddel nyitotta meg dr. Pálffy József polgármester díszes közönség jelenlétében.

L. v.

A kiállításon szombat délután nagy közönség jelenlétében Lyka Károly, a Képzőművészeti Főiskola tanára tartott érdekes előadást Nyilassy Sándorról és festészetéről. Foglalkozott Nyilassy müncheni és párisi és nagybányai munkásságával és fejlődésének korszakaival. 1897-ben Nagy-

bányán, a sok városalakás és atteier után végre Nyilassy kijutott a szabadba, az igazi természetbe — mondotta Lyka Károly. Nehéz küzdelem volt, a sötét, nehéz színek kihagyásától a levegős, sugárzó festészetig. Nyilassy állásfoglalás, pehelykönyű színekkel érte utol azt, ami oly ragyogóan szép a természetben. Legjobban szeretett volna szírvánnnyal festeni, sulytalan, csodás, színhatásokkal. Nyilassy nem a főhősökre és a mellékalkokra helyezte sulyt, hanem a természetet adta vissza a maga valóságában.

Lyka Károly ezután külön foglalkozott Nyilassy egyes képeivel, amelyek a kiállítás anyagát képezik. Ezekben a képekben — mondotta — végre maradéktalanul megkapjuk az Alföld levegőjét. Végül Lyka Károly a következő szavakkal fejezte be nagy figyelemmel kísért előadását:

— Nines még egy magyar festő, aki szülővárosának olyan szép, maradandó emléket emelt volna, mint Nyilassy Sándor. Minden tehetségét ennek a földnek szentelte és megfestette a legszebb színpompáit.

Az előadásért dr. Szalay József ny. kerületi rendőrfőkapitány mondott köszönetet, megemlítve, hogy a város hatósága rövidesen nyomtatásban is megjelenteti Lyka Károly előadását

HETI MŰSOR:

Vasárnap délután: Papuci, mamuci, babuci. (Csak felnőtteknek.)

Vasárnap este: Papuci, mamuci, babuci. (Csak felnőtteknek.)

Hétfő délután: Papuci, mamuci, babuci. (Csak felnőtteknek.)

Hétfőn este: Papuci, mamuci, babuci. (Csak felnőtteknek.)

A Színházi Iroda hírei:

Ma este, illetve délután lesz a „Mamuci, papuci, babuci” premierje. A darabot csak felnőttek nézhetik meg. A „Mamuci, papuci, babuci” a nyári szezon legnagyobbbohózat, okvetlen nézze meg, ha jól akar mulatni.

Makai Margit,

Szász Lili,

Radó Sándor,

Földényi László játsszák a főszerepeket. a Mamuci, papuci, babuci-ban.

Mamuci, papuci, babucit okvetlen nézze meg, ha jól akar mulatni.

Pünkösd hétfőjén délután és este kerül színre a Mamuci, papuci, babuci.

Mamuci, papuci, babuci négy előadása rendes helyárrakkal kerül színre.

Új táncsoportot szervez a színház. A városi színház az őszi szezonra új női táncsoportot szervez. Havi harminc pengő kezdő fizetést ad jóalakú urilányoknak, akiket a nyár folyamán kiképeztek. A csoport szervezése most folyik. Jelentkezni lehet 22-én délelőtt 11—12 óra között a színháznál, ahol Révész Béla színházi balletmester eszközli a felvételt.

Uriszabóságomat Horváth Mihály u. 5. sz. alól

áthelyeztem

Dugonics tér 11. sz. alá. További szíves pártfogást kér KECSKEMÉTI SANDOR uri szabó,

**Drágul a tüzelő
Olcsóbb a gáz**

Béreljen kölcsönresót!

Havi bér 50 fillér

Gázgyár

Jegy valamennyi pesti színházba 25 százalékos kedvezménnyel a Délmagyarország előfizetőinek. Vigaszínház: Ifjuság, Az orvos. Magyar Színház: A csodadoktor. Belvárosi Színház: Sas-ucca, Helyet az ifjuságnak! Király Színház: Ördöglovas. Fővárosi Operettszínház: Hölgyeim, elég volt. Andrassy-uti Színház: Vadvirág. Terézkörúti Színház: Kacagó vásár. Bethlen-téri Színház: Vigyázat, női szakasz. Budai Színház: Az ember tragédiája. A kedvezményes jegy váltására szolgáló igazolványok a Délmagyarország kiadóhivatalában kaphatók.

Trencsénteplicz

fürdő hét évszázad óta bevált módszerrel gyógyít: reumát, köszvényt, ischiást, neuralgiákat. Olcsó pausálkurák.

Prospektus, felvilágosítások: a Színházi Élet utazási irodájában Budapest VII. Erzsébet-körút 7. Telefon: 41-9-50

**Szerencsés lesz, ha
Petőnél
sorsjegyet vesz**

**Allamsorsjegyek
huzása már június hó 6-ikán**

Csekély 3 pengőért

nyerhet 40.000 pengőt
1 sorsjegyre 2 nyeremény is eshet.
Minél előbb vegyen sorsjegyet.

Pető Ernő

Íróasztalánál, Szeged, Széchenyi tér 3.

Köszönetnyilvánítás

Mindazon rokonok, ismerősök, jóbarátok, a Művezetők és Gépészek Orsz. Szöv., a felsővárosi Iparoskör és Temetkezési Egyesület és VI. ker. 48-as Kossuth Párt kör tagjai, kik felejtethetetlen jó férjem, apánk és nagyapánk végtisztességén részvételükkel és virágadományokkal fájdalmunkat enyhíteni igyekeztek, fogadják ezúton leghálásabb köszönetünket a gyászoló Szigeti-család.